

Mentanarskipið Høganes

Aftur í ár verður skipað fyri framsýningum umborð á Høganesi, sum liggur við bryggjuna í Runavík. Hesaferð er tað Súsanna í Jákupsstovu, sum sýnir fram vevaðar lutir og annað listhandverk

SVEINUR TRÓNDARSON

Nú eru eftirhondini nógvar ár fráliðin, síðan menn byrjaðu at arbeiða við ætlanum um Høganes.

Einaferð var ætlanin at skipið stillast uppi á turum, men tann ætlanin varð slept av tí at tað ikki rættiliga kundi lata seg gera.

Istaðin var farið undir at umvala skipið, so at tað kundi brúkast til ymisk mentunartiltøk, meðan tað lá í sjónum og hetta visti seg at vera skilagóð loysn.

Tí síðan Høganes varð tikin í nýtslu, sum »mentunarskip«, so hava verið nógvar ymisk og spennandi - mentunartiltøk umborð.

Stórt umvælingararbeiði

Tað er sjálvandi at tað skuldu gerast ábrot á Høganes, tá skipið varð keypt.

Eitt slíkt skip er ikki innrættað til tað endamálið, sum keypararnir ætlaðu at brúka tað til, og tí skuli ymiskt gerast áðrenn tað kundi takast í nýtslu.

Hetta arbeiði fór í gongd, men tað visti seg skjótt, at nevndin ikki sá seg fýrðan fyri, at gera alt sum sjálvboðið arbeiði.

Tískil valdi nevndin at fáa tveir danir til Føroya at gera tey stóru arbeiðini. Teir skiftu ein part av dekkinum, tóku ein part av motorúrnum upp í lastina og gjørdur alt tað soleiðis at lastin kann brúkast til tiltøk av ymsum

slag.

Slíkt arbeiðið kostar pengar og tí valdi nevndin at taka upp lán til hesa uppgávuna. Lánið var upp á 300 túsund krónur, men tað er væl og virðiliga afturgoldið.

Samstarv við Norðurlandahúsið

Sum nevnt omanfyri, so er Høganes at rokna sum mentunarstaðið í Runavík.

Páll Rasmussen, sum er formaður fyri Høganesi sigur, at teir hava eitt serstakliga gott samstarv við Norðurlandahúsið.

– Kári Sverrisson hevur borið so í bandi, at tá Norðurlandahúsið far vitjan av tónleikagestum uttanfrá, so koma teir eisini inn higar.

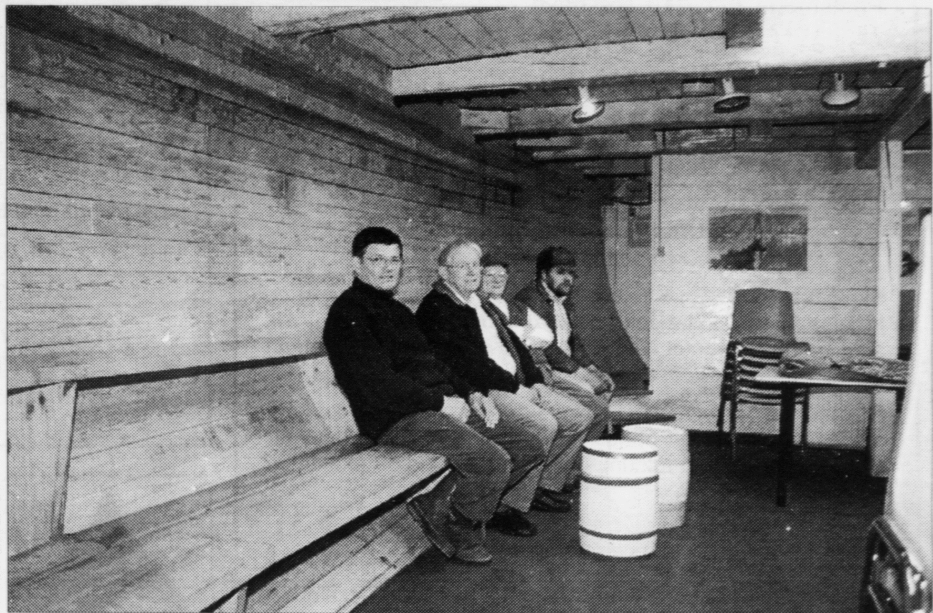
– Og somuleiðis hevur hann eitt gott samstarv við Kristian Blak, so hava nógvar tiltøk umborð.

Misjovn undirtøka

Men tað er misjovnt við undirtøkuni. Til okkurt tiltak eru bara einir 15-20 áhoyrarar, meðan tað til onnur tiltøk eru eini 40 til 50 fólk, sigur Páll Rasmussen.

Nú eru ikki bara tónleikartiltøk umborð á Høganesi. Har verður eisini skipað fyri øðrum tiltøkum.

Dánjal Petur Højgaard skipar fyri kvøldum, har eldri fólk koma og greiða frá og so hava teir eisini fingið eitt undirhús umborð á Høganesi.

Snøgt er tað vordid umborð á sluppini Høganesi og hon verður væl brúkt. Eitt nú til »Undirhús«. Har mótast einir 10 til 12 mans fyri at práta og spæla kort

Fimm dagar um vikuna - teir hava bara »fri« í vikuskiftinum - mótast menninir í Undirhúsinum umborð á Høganesi fyri at práta og at spæla kort.

Teir eru umborð á Høganesi frá klokkan 15 til klokkan 19 hvønn gerandisdag, sigur Páll Rasmussen og leggur afturat, at menninir eru sera hjálpsamir tá okkurt skal gerast.

– Teir mótast ókeypis umborð, og so vilja teir fegnir taka eina hond í við okkum og tað munar sera væl. Ikki eru teir so fáir heldur. Einir 10-12 mans hvørja ferð.

– Teir manna trý borð

næstan hvørja ferð, sigur Páll.

Súsanna í Jákupsstovu sýnir fram

Aktivitetsárið umborð á Høganesi endar vanliga á Eystanstevnu.

Tá verður skipað fyri serligari framsýning í samband við stevnuna og í ár verður tað Súsanna í Jákupsstovu sum fer at sýna fram ymiskt listhandverk.

Hon arbeiðir nógva á vevi og tað verða m.a. lutir gjørdir á vevi, sum verða sýndir fram.

Eisini verður møguleiki hjá fólki at koma umborð at fáa sær ein ókeypis kaffiella temunn og eina kúku afturvið.

Hetta er eitt afturvendandi tiltak, sum hevur verið fast nú í fleiri ár.

Páll Rasmussen sigur:

– Vit hava ókeypis kaffi og kúkur, men so stilla vit ein kagga fram, sum fólk kunnu lata pengar í, um tey hava hug. Seinasta ár fingur vit umleið 3.000 krónur inn og tað vóru vit sera væl nøgdir við.

Lagaligur rakstur

Tí tað er ikki ókeypis at reka eitt slíkt skip, um enn raksturinn hevur verið stak lagaligur.

Talan er um eitt skip sum skal haldast við líka og tað kostar.

– Vit hava verið serstakliga hepnir, sigur Páll Rasmussen.

– Vit hava havt skipið á beding og í teimum fornum hava teir verið sera lagaligir, bæði á Skála og í Havn. Vit hava stórt sæð

bara goldið fyri tilfarið.

Í fjør vóru teir noyddir at leggja plátur á dekki á Høganesi, tí tað lak ígjøgnum. Hetta kostaði umleið 60 túsund krónur, men timburhandlarnir vóru sera lagaligir sigur Páll.

Skipið fær el frá Runavíkar kommunu og tað eru vit teimum takksamir fyri, sigur Páll Rasmussen.

– Restin av rasktrinum kostar umleið 15 - 20 túsund um árið, og tað klaara vit at fáa til vega.

Tað eru í løtuni einir 200 limir í felagnum og teir gjalda allir limagjald.

Tað vóru fleiri limir í byrjanini, men tá kreppan kom fall talið eitt sindur.

Vit ynskja Høganesi góða eyndu við tiltakinum á Eystanstevnu og »góðan byr« framvið.

Bygdasavnið Forni 10 ár

Tað eru í ár liðin 10 ár síðan bygdasavnið Forni byrjaði virksema sítt og í tí sambandi er framsýningin í ár ein uppsamling av tí sum er farið fram hesi árin

SVEINUR TRÓNDARSON

Bygdasavnið Forni er tíggu ár í ár.

Og í hesi tíggu ár hevur savnið skipa fyri ikki færri enn 14 framsýningum.

14 sera ymskum framsýningum, sum hava viðgjørt alt frá klæðum til trúðarlív og kommunulæknan í Runavík.

Tá framsýningin í ár skuldi skipast valdi nevndin at gera eina øðrvísi framsýning enn hii árin, men tó við innihaldi frá júst framsýningunum seinasta tíggu árin.

Maria Jacobsen er formaður í Forna og arbeiðir samstundis á savninum.

Hon sigur:

– Tá bygdasavnið byrjaði fyri tíggu árum síðan gjørdur vit tað vit kundu fyri at savna inn lutir og teir fingur vit ymsastaðni frá. Og tað sum vit fingur inn var brúkt á fyrstu framsýningini og stendur á savninum enn í dag, sigur Maria.

– Síðani hava vit havt framsýningar um t.d. Heiðalæknan Einar Djurhuus. Vit hava havt framsýning um Saltangará, og Ærðuvík, sum fyltu ávíkavist 150 og 100 ár, og um Glyvra kirkju, sum fylti 70 ár.

– Tíllar frá øllum hesum framsýningum verður við á framsýningini í ár, sigur Maria Jacobsen.

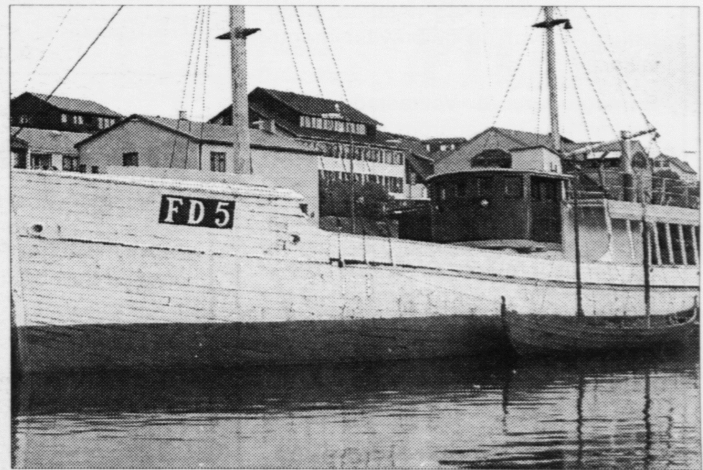
Í nevndini fyri bygdasavnið Forna sita seks fólk.

Maria Jacobsen er formaður og Karin Kastalag er næstformaður. Afturat sær hava tær Jónsvein Knudsen, Janus Jensen, Hans Jákup Lanhauge og Petur Georg Poulsen.

Tað eru Maria Jacobsen og Karin Kastalag sum dagliga starvast á savninum.

Opið er mánadag, mikudag og sunnudag frá klokkan 15 til 19.

Í samband við Eystanstevnu hevur Forni opið bæði leygdagin og sunnudagin frá kl. 15.00 til 19.00

Høganes var í 80-árunum umvældur frá at verða eitt siglandi far til at verða ein mentanarstovnur í einum øki har einki beinleiðismentanarhús er til taks. Onkur er enn tá farin so langt sum at kalla Høganes fyri eitt »mininordurlandahús«